

PROJEKT & KULTUR

nr. 92 --- august 2007

issn. 0901-8824

GENVEJ TIL UDVIKLING

www.gtu.dk

Skowvej 24, 9510 Arden. Tlf.: 9856 2994. gtu_sekr@hotmail.com
Medlem af Den Internationale Emmaus-Bevægelse

Velkommen til Projekt & Kultur nr. 92!

Projekt & Kultur udgives af Genvej til Udvikling (GtU), tlf. - og fax-nr. 9856 2994
gtu_sekr@hotmail.com - www.gtu.dk

Vores gironummer er 630-0804, Foreningen Genvej til Udvikling, Skovvej 24, 9510 Arden. Ansvarlig over for presseloven er formand Per Adelhart Christensen. Hvor intet andet angives, er teksten af Jørgen Olsen.

Indlæg til Projekt og Kultur nr. 93 skal være os i hænde tirsdag den **6. november 2007**. Projekt & Kultur trykkes på Huset i Århus i 260 eks. Eftertryk ses gerne – så vidt muligt med kildeangivelse.

Dette nummer indeholder:

- 3: Rejsetilbud i Burkina Faso
--- Mødedeltagelser og salgsudstillinger.
- 4: **Sameksistens i Kaoumaram**
– af Isabelle Grignon.
- 5: **Kooperativet i Amatal**
– af Karl-G. Prasse.
- 5 – 7: Referat af Genvej til Udviklings generalforsamling 2007
– af Jens Elgaard Madsen.
- 8 – 9: **Burkina Faso - de retskafne menneskers land**
– af Jørn Kirkegaard.
- 10 – 15: **Amatal – Tessalit tur/retur**
– af Ama Mohamed og Ghabdouane Mohamed.

Billedet på forsiden er taget af en ukendt belgier i begyndelsen af tresserne hos Terre i Vivegnis nord for Liège. Det forestiller Genvej til Udviklings to åndelige fædre: William Wauters den Ældre (1926-1994), stifter af Terre, medlem af Emmaus International, og Abbé Pierre (1912-2007), grundlægger af Emmaus. Billedet er fundet i nr. 116 af Terres blad og ledsages af en tekst af Godefroid Bodeüs, veteran hos Terre:

”Abbé Pierre er, for al evighed, indgået i Kærligheden til Alverden. Han har for Terre Gruppen, sammen med William Wauters, været og vil forblive den surdej, der får dejen til at hæve. Måtte vi, hver for sig, igennem vore særegenheder forblive tro mod hans dybe ønske om først at hjælpe den mest lidende, hvor end han måtte befinde sig.” (*oversat af Karl-G. Prasse*)

Billedet på bagsiden er taget af Ama Mohamed i Tessalit i marts 2007. Det forestiller Amoumouné Malik og Zeïnabou Mohamed, som nyder gulerødderne fra Assadors gartneri, jf. artiklen side 10-15.

Tak til alle, som har sendt kontingent, abonnementsbetaling og/eller projektbidrag siden sidst! Vi er for tiden 199 medlemmer, hvilket er rekord.

Hvis du mangler at betale kontingent for 2007, er dette markeret ved, at der er hæftet et indbetalingskort på side 3 – se til venstre!

Den samlede støtte til Kooperativet i Amatal er i skrivende stund 7.281.742 kr. Af dette beløb er 1.175.095 kr. fra andre givere end Danida. I de 7.281.742 kr. er ikke indregnet bevillingen på op til 6.500.000 kr. til Projekt Egnsudvikling i Amatal, fase 3.

Medlemsmøde

Alle er velkomne til en drøftelse af projekterne i Amatal og Kaoumaram og af Emmaus-møderne i Strasbourg og Sarajevo samt, hvad foreningen ellers beskæftiger sig med.

Vi mødes hos Poul Kruse, **Bekkasinevej 31, Hinnerup** nordvest for Århus torsdag den **20. september** kl. 14 til 19. Der ydes rejseudbetaling; men vi henstiller, at den enkelte undersøger mulighederne for samkørsel og i modsat fald benytter billigste offentlige transportmiddel.

Poul har telefonnummer 86 98 89 25 og e-mailadresse pbkruse@oncable.dk.

Rejsetilbud i Burkina Faso

Er du til to hjul uden hjælpemotor eller til firehjulstrækker?

Burkina Faso er ofte kaldet et anderledes land. Det skyldes ikke mindst de gamle traditioner, der sikrer, at 64 folkeslag lever i fred og harmoni. Selv om landet byder på store oplevelser for den rejsende, så er der stadigvæk så få turister, at også burkinerne som udgangspunkt oplever mødet med os som spændende og givende.

Først på året 2008 er jeg rejseleder for både et cykelhold og en firehjulstrækkertur. Cykelturen foregår d. 4. – 19. januar. Vi flyver til Ouagadougou, og når vi har forladt storbyen på medbragte eller lokale cykler, nyder vi naturen og kulturen i korte dagsture mellem landsbyerne, indtil vi igen når hovedstaden. I byen Koudougou besøger vi bl.a. en af Emmaus-Bevægelsens burkinske ildsjæle, tidligere næstformand for Emmaus International, Koudbi Koala, som leder organisationen Benebnooma, som på sproget mooré betyder ”Sammenhold giver styrke”.

Den 21. januar – 7. februar kører gruppen i bil. Der bliver mulighed for at opleve såvel den nordlige nomadekultur omkring Gorom-Gorom som de sydvestlige landsbyers fascinerende traditioner - samt naturligvis Vestafrikas kulturelle hovedstad, Ouagadougou.

Begge ture er beskrevet på min hjemmeside – www.thygechristensen.dk. Du er også hjertelig velkommen til at ringe på 86 91 21 04 eller maile til thygechristensen@tdcadsl.dk

Mødedeltagelser og salgsudstillinger

26. maj i Terndrup nord for Hadsund: Genvej til Udvikling (GtU) v/ Jørgen Olsen deltog i det årlige torvemarked i forbindelse med Folkefesten. Varesalg: 197 kr.

28. maj i Arden: Birgitte Juul Nielsen og Jørgen Olsen deltog i afskedsreception for sognepræsten og forærede ham et båtaskrin fra Kooperativet i Amaltal.

30. maj i København: Jørgen Olsen deltog i et møde med overskriften **Gør landsindsamlinger**

NGO'erne mere folkelige? Mødet var arrangeret af U-landsfagligt Selskab under Ingeniørforeningen i Danmark.

2. juni i Arden: GtU v/ Jørgen Olsen deltog i kræmmermarked i forbindelse med byfesten. Varesalg: 172 kr.

13. juni i Arden: Jørgen Olsen deltog i reception i forbindelse med butik Viktoria i Arden, som sælger brugskunst.

17. juni i København: Marianne Dithmer varetog den blandede u-landhandel for GtU på arrangementet Couleur Café i Fælledparken, som var koordineret af Venskabsforeningen Danmark - Vestafrika. Varesalg: 951,50 kr.

17. juni i Odense: Genvej til Udvikling afholdt generalforsamling, som refereres på siderne 5-6-7 i indeværende blad. Varesalg: 170 kr.

20. juni i København: Katrine Krogh Jacobsen og Marianne Dithmer deltog for GtU på et møde om **Dansk bistand til uddannelse og inddragelse af civilsamfund i Syd**. Mødet var arrangeret af Uddannelsesnetværket i samarbejde med Danidas uddannelsesrådgivere.

24. juni i Astrup øst for Arden: GtU v/ Jørgen Olsen deltog i kræmmermarked i forbindelse med byfesten. Varesalg: 268 kr.

25. juni i København: Isabelle Grignon deltog i et møde hos Danida om lokalsamfunds tilpasning til klimaforandringer.

27. juni i Arden: Birgitte Juul Nielsen og Jørgen Olsen deltog i afskedsreception for viceskoleinspektøren og forærede ham et båtaskrin fra Kooperativet i Amaltal.

3. august i Arden: Jørgen Olsen deltog i reception i anledning af udvidelse af motionscenteret Physolutions.

6. - 9. august i Aalborg: Mellempfolkeligt Samvirke var ansvarlig for et arrangement med bl.a. trommespil og oplæsning af eventyr i den afrikanske landsby i Zoologisk Have, og i forbindelse hermed gennemførte Genvej til Udvikling en blanded u-landhandel. Varesalget blev på i alt 2.624 kr., og GtU var repræsenteret af Sarah Bundgaard Tolstrup, Laura Katholm Olsen, Birgitte Juul Nielsen, Kristian Katholm Olsen og Jørgen Olsen.

Sameksistens i Kaoumaram

- af Isabelle Grignon.

I sidste nummer af Projekt & Kultur fortalte vi, hvordan der blev opnået enstemmighed om anlæggelse af en brønd til fordel for wodaabé-nomader i det konfliktfyldte Kaoumaram.

I slutningen af april startede gravearbejdet, desværre med én afbrydelse i juli som skyldtes, at Derrick'en (hævemaskinen) brød sammen. Det tog sin tid at få den lavet igen.

Arbejdssjakket er nu nået ned til en dybde på næsten 50 meter. Det er dér, det vandstandsende lerlag forefindes. Arbejdet går trægt, leret er tungt og det er svært at grave i denne dybde. Hver meter koster flere dags arbejde.

Vi har fået tilsendt de første billeder af wodaabé-brønden i Kaoumaram, taget med projektets nyanskaffede digitale kamera.

Det tunge ler kommer op af brønden.

Grundvandspejlet ligger i 50 meters dybde.

Gravearbejdet udføres med håndkraft.

I baggrunden ses de naturlige græsgange, som atter er grønne, nu hvor det er regntid. Så smukt!

(fotos: Initiatives & Actions – august 2007)

Kooperativet i Amataltal

v/ Karl-G. Prasse.

Arbejdet med det nye projekt, Egnsudvikling i Amataltal fase 3, skrider stille fremad trods diverse vanskeligheder hidrørende fra tørken i 2005, hvis følger stadig ikke er overvundet. Regntiden har indtil nu bragt en passende mængde nedbør og det kan forventes, at græsgangene vil blive gode i år.

Det har vist sig overordentlig vanskeligt at få forsyningen af kantinen på den tosprogede skole i Amataltal til at fungere, inklusive at skaffe løn til de ansatte pedeller, der skal holde orden og lave mad. Projektkoordinatoren har af egen lomme måttet lægge ud til disse lønninger. Disse opgaver tilfalder egentlig Kooperativet, men dette har ikke kunnet præstere den nødvendige indtjening så længe kvæghjordene ikke er nået op på fuld størrelse igen. Man har, indtil videre uden held, forsøgt at få forsyninger fra Verdensfødevareprogrammet (WFP), men Kooperativet fortsætter sine bestræbelser.

Systemet af voksenundervisningscentre i landdistrikterne skulle nu være fuldt udbygget.

Denne del af programmet kan derfor forventes at fungere i fuldt omfang fra 1. oktober. Cargo-Verlag i Tyskland arbejder på at få en helt ny begynderbog for alfabetiseringen af voksne i tuaregisk ud i begyndelsen af oktober, revideret af "undertegnede". Det venter vi os meget af.

Også på landsplan er der problemer. En underslæbsaffære i Undervisningsministeriet har tømt kassen for betydelige summer og hele regeringen er under hårde angreb fra oppositionen. Hele skolevæsenet fungerer for tiden meget dårligt, især i nomadeområderne (tuareger og fulanier/fulbeer).

Det hele bliver ikke bedre af, at et nyt tuaregoprør er brudt ud i Ayr-bjergene i protest mod de utilstrækkelige investeringer og manglende andele i profitten fra uranudvindingen m.v. Denne finder netop sted i tuareg-området (Arlit) og medfører en betydelig radioaktiv forurening, hvilket gør det endnu mere ubærligt for tuaregerne. GtU følger naturligvis udviklingen nøje og overvejer løbende, hvilket konsekvenser oprøret kan få for vort projektområde, som ligger længere mod syd.

GENVEJ TIL UDVIKLING

Referat af generalforsamling 17. juni 2007

hos Ingelise og Flemming Nielsen, Odense SØ

Dagsorden ifølge vedtægterne.

1. Valg af dirigent

Per Adelhart Christensen blev valgt.

2. Beretning

Formanden indledte generalforsamlingen med nogle mindeord for Abbé Pierre, grundlæggeren af Emmaus-Bevægelsen, hvis værdigrundlag GtU er bygget op omkring.

Per supplerede den skriftlige beretning ved bl.a. at fremhæve det positive i regeringens særlige fokusering på Afrika.

Foreningens medlemstal ligger nogenlunde konstant omkring 193, og Per konstaterede med glæde, at hele 17 medlemmer var mødt frem til generalforsamlingen! Per takkede de mange aktive i foreningen. En særlig tak blev stilet til Kim Jørstad, der efter 7 år i bestyrelsen ønskede at holde lidt igen.

Per takkede for en række donationer og bidrag. Eleverne på Flakkebjerg Efterskole blev særligt fremhævet for deres indsamling af et større beløb, der ubeskåret er gået til forplejning af elever på den tosprogede skole i Amataltal.

(fortsættes side 6)

Flemming Nielsen, Jørn Kirkegaard, Birgit Vanghaug, Laura Katholm Olsen,
Per Christian Hougen, Poul Kruse, Birgitte Juul Nielsen, Isabelle Grignon, Kristian Katholm Olsen,
Per Adelhart Christensen, Hanne Kirkegaard, Alexander Nielsen, Ingelise Nielsen,
Tobias Nielsen, Jens Elgaard Madsen og Katrine Krogh Jacobsen
(foto: Jørgen Olsen)

Referat af generalforsamling 17. juni 2007

(fortsat fra side 5)

Formanden bemærkede, at aktiviteterne hos vores samarbejdspartner i Amataltal forløber efter planen, dog med visse forsinkelser i forhold til tidsplanen. Samtidig blev det bemærket, at udviklingen i foreningens nye projekt "Sameksistens i Kaoumaram" tegner lovende.

3. Forelæggelse og godkendelse af det reviderede regnskab

Regnskabet blev gennemgået og kommenteret punktvis. Det fremgår af bestyrelsens beretning, at der for 2006 kunne noteres et markant overskud på oplysnings- og administrationsregnskabet i forbindelse med den nye Danida-bevilling, men at denne post udjævnes over de kommende år.

Generalforsamlingen godkendte regnskabet, der er frit tilgængeligt for enhver.

4. Behandling af indkomne forslag

Et forslag stillet af Poul Kruse den 8. maj om at styrke den interne kommunikation i GtU gennem afholdelse af 4 årlige møder blev modtaget positivt.

Generalforsamlingen opfordrede bestyrelsen til at udmønte forslaget, så der både afholdes bestyrelses- og temamøder med direkte relevans for foreningens igangværende aktiviteter.

Møderne annonceres i Projekt og Kultur og er åbne for alle foreningens medlemmer.

5. Fastsættelse af det årlige kontingent

Følgende uændrede satser gældende fra 2008 blev besluttet:

Personligt medlemskab.....	125 kr.
Husstandsmedlemskab.....	175 kr.
Kollektivt medlemskab.....	200 kr.
Abonnement uden medlemskab.....	90 kr.

6. Planer for det kommende år

Med hensyn til projektet i Amataltal i Niger bliver den store udfordring, at sikre en bæredygtig udfasning af projektet, eftersom Danida ikke forventes at ville forlænge det nuværende engagement ud over 2010.

Tre medlemmer af foreningen planlægger besøg i Amataltal det kommende år, så der skulle være rig lejlighed til at diskutere den nye situation med Kooperativet i Amataltal.

Vores nye projekt i Niger, Sameksistens i Kaoumaram (SamiK), er kommet godt i gang (*se Projekt og Kultur, nr. 91*). Nu hvor rammerne for sameksistensen mellem de forskellige befolkningsgrupper er på plads forestår konstruktionen af selve brønden. De opnåede resultater har vakt megen opmærksomhed i Diffa-området, ikke mindst hos Care, som også arbejder inden for hydraulik i kvægavlerland ("*hydraulique pastorale*") med projektet "Fredens Brønde". I&A har 2 fulbtalende medarbejdere ansat hos Care i det nye projekt "Fredens Brønde", som netop er ved at starte i et naboområde. Disse medarbejdere har bidraget til at udbrede kendskabet til SamiK's strategi og gode resultater.

Der er planlagt et enkelt besøg fra GtU til SamiK i efteråret. Næste år forestår så en autoevaluering (*dvs. en evaluering af projektet udført gennem de lokale aktører*), hvor GtU også vil være repræsenteret.

Med hensyn til vores blad, Projekt og Kultur, kan de enkelte artikler nu findes i tekstform på vores hjemmeside, www.gtu.dk. Efter et ønske fra forsamlingen lovede vores utrættelige redaktør, at artiklerne inden for en overskuelig fremtid vil kunne downloades i samme opsætning og format som i bladet via pdf-filer fra hjemmesiden.

GtU vil i det kommende år fastholde de nuværende kollektive medlemskaber (*liste fremgår af indkaldelse til generalforsamling*) og fortsat deltage i møder ud fra konkrete vurderinger.

Danmark er et af de få lande, hvor Emmaus-Bevægelsen ikke vokser i omfang i disse år. GtU's bestyrelse havde foreslået, at vi også i år sender et beløb på 100€ som bidrag til solidaritetsfonden under Emmaus International. Generalforsamlingen fandt imidlertid, at der lå en positiv signalværdi i at hæve beløbet til 120 €.

7. Valg af bestyrelse, bestyrelsessuppleanter og revisor

Til bestyrelsen valgtes Per Adelhart Christensen, Jørn Kirkegaard, Isabelle Grignon og Jens Elgaard Madsen. Som suppleanter valgtes Arne Hansen og Leif Haarbo Nielsen i nævnte rækkefølge.

Som revisor genvalgtes Ernst & Young A/S, Odense, ved Erik Pindstofte Jensen.

8. Eventuelt.

Næste års generalforsamling forventes afholdt øst for Storebælt en søndag i juni 2008.

Jens Elgaard Madsen, referent

Per Adelhart Christensen, dirigent.

Burkina Faso - "De retskafne menneskers land"

- af Jørn Kirkegaard, landbrugstekniker,
næstformand i Genvej til Udvikling.

I danske ører lyder navnet måske lidt mærkeligt, og når så hovedstaden hedder Ouagadougou og den næststørste by hedder Bobo Dioulasso er tonen slået an. Ikke bare er navnene kompliceret, det er landet også.

For nogle år siden traf jeg tilfældigt en ung agronom fra det vestafrikanske land, som videreuddannede sig til PHD i Uppsala på Landbohøjskolen.

Hun mente at hvis jeg kom til Burkina Faso kunne jeg sætte skub i hendes forsøgsarbejde på det som svarer til den danske stats landsdækkende forsøgscenter i Foulum mellem Viborg og Hobro.

Da jeg tidligere har arbejdet for forskellige hjælpeorganisationer i adskillige afrikanske lande, syntes jeg det kunne være spændende også at besøge Burkina Faso. Gennem et rejsestipendium fra Danida lykkedes det mig at komme en tur derned i december 2006.

Hvor meget kvægproduktionen i Burkina Faso har fået ud af mine tre ugers besøg skal jeg lade være usagt, men jeg havde i hvert tilfælde en interessant tur.

Landet er ca. seks gange så stort som Danmark, og har en befolkning på ca. 13 mill. der stiger 2,4 % (350.000 mennesker) om året. Befolknings-tilvæksten er faldet ca. 0,5 % siden 1990'erne men alligevel er der enorme problemer med at skaffe undervisning og ikke mindst arbejdspladser i et rimeligt omfang. Mere end 75 % af befolkningen lever på landet, og 90 % får deres udkomme fra landbruget.

Problemet med de manglende arbejdspladser klarer de burkinske mænd ved at lade kvinderne gøre arbejdet, mens de selv sidder i skyggen og spiller kort, og ordner verdens problemer. Mændene tager over når afgrøderne skal sælges eller når der skal laves noget med maskiner. Da den største del af landbrugsproduktionen foregår på traditionel vis, er det kvinderne som hakker i marken, bærer afgrøderne hjem på hovedet og tærsker på samme måde som man har gjort i århundreder.

Æsel trækker vogn med bomuld. Bomuld er den vigtigste burkinske landbrugsafgrøde.
En del bliver forarbejdet på lokale spinderier

(foto: Jørn Kirkegaard)

Efter at afgrøderne er høstet opbevares kornet i små lerklinede kornsilos, som er rimeligt sikrede mod mus
(foto: Jørn Kirkegaard)

Bomuld er en af hovedafgrøderne, så her tager mændene over når kvinderne har plukket det. Så bliver det kørt til centrale opsamlingssteder hvor det bliver hentet med lastbil der kører til spinderierne i Bobo, som BD hedder i daglig tale.

Af kornafgrøder er hirse og sorghum de vigtigste, men der dyrkes også majs og ris. Husdyrholdet er meget stort men det modsvares desværre ikke af en tilsvarende stor produktion. Der findes formentlig over 7.5 mill. kreaturer hvoraf en stor del tilhører nomadefolkene fulani (=fulbé), som bevæger sig over store områder. Når der er høstet får de lov at "græsse" kreaturerne på de afhøstede marker. På den måde får de lokale markbrugere fjernet stængler, halm og ukrudt, og samtidig tilført lidt husdyrgødning.

Fjerkræproduktionen er fortrinsvis koncentreret omkring de enkelte hushold. Dog besøgte jeg en enkelt stor ægproducent med omkring 2000 æglæggere, der havde en produktion på et niveau som i Danmark. Ellers er det normalt for en husholdning at have nogle få høns som lever af hvad de selv finder omkring huset.

Der findes i nærheden af 20 mill. får og geder som i vid udstrækning ejes af kvinder som en slags opsparing der kan omsættes til rede penge når behovet opstår.

Forbavsende nok er der over to mill. svin i et land hvor næsten 50 % af befolkningen er muslimer, men produktionen af svinekød er ikke tilsvarende stor. Mange af de grise vi så havde holdt mindst én fødselsdag uden at være i nærheden af en normal slagtevægt, fordi fodringen langt fra er optimal. Specielt er der mangel på proteinfoder. De fleste lever, lige som hønsene, af hvad de selv kan finde rundt om husene. For den enkelte er det naturligvis et godt supplement til den daglige kost og indkomst.

Burkina Faso er på alle måder et interessant land, men noget turistland bliver det næppe. Dertil er der for langt mellem de enkelte seværdigheder. Vil man være sikker på en behagelig temperatur, venlige og hjælpsomme mennesker og et land som naboerne ikke har besøgt, så kan jeg absolut anbefale Burkina Faso fra november til marts.

Amataltal – Tessalit tur/retur

- af Ama Mohamed og Ghabdouane Mohamed
- oversat af Birgit Vanghaug
- fodnoter, forord og forkortelse af Jørgen Olsen.

Der lå en gang en gipsfabrik i Tessalit, som er en oaselandsby i Mali, beliggende i Sahara-ørkenen 540 km nord for Gao ved Niger-floden og 150 km syd for grænsen til Algeriet. Der bor ca. 6.000 mennesker i Tessalit, når der bor flest – alligevel er byen den næststørste i provinsen Kidal, efter Kidal by 250 km mod sydøst. Kidal-provinsen blev udskilt fra Gao-provinsen i forbindelse med fredsprocessen midt i 1990'erne efter en voldelig konflikt i det nordlige Mali mellem på den ene side tuaregiske folk og organisationer og på den anden side de malisiske myndigheder og andre folkeslag i området.

Veteraner blandt Projekt & Kulturs læsere vil erindre, at det var denne konflikt, der stoppede et udviklingsprojekt omkring gipsfabrikken i Tessalit. Denne fabrik var baseret på forekomster af gipssten ca. midtvejs mellem landsbyen og den algeriske grænse. Indtil konflikten startede i år 1990, havde befolkningen i landsbyen næret forhåbninger om, at det var gipsen, der skulle forbedre deres levevilkår. To europæiske organisationer havde følt og håbet med Tessalits befolkning, dels Terre fra Belgien, som skaffede langt hovedparten af midlerne og sendte frivillige til landsbyen, dels Genvej til Udvikling (GtU), hvis grundlæggelse for en stor del var baseret på Terres ideer og erfaringer.

Både Terre og GtU blev ved med at interessere sig for Tessalit, bl.a. udgav Terre i 2006 et særnummer af sit blad, hvor både fortiden og ikke mindst nutiden i det nordlige Mali blev behandlet. De fleste af artiklerne fra dette blad er gengivet på dansk i Projekt & Kultur nr. 89 og 90. Disse artikler kan ses på nettet på www.gtu.dk > Tidsskriftet Projekt & Kultur > Rundt i Vestafrika > Tema om Mali.

Fra 1995 kom GtU som bekendt til at samarbejde med Kooperativet i Amataltal, et område i den nordlige del af Sahel-bæltet i Niger, hvor befolkningens flertal er tuaregisk, som det er tilfældet i Tessalit. Måske kunne de to befolkninger og deres organisationer have udbytte af at mødes?

På de følgende sider gengives rejsen, som den blev oplevet af delegationen fra Amataltal. Der er dog forkortet ganske betydeligt, for at der kunne blive plads til billederne. Den uforkortede rejseberetning – på dansk eller fransk - kan fås tilsendt pr. brev eller pr. mail.

Efter invitation fra foreningerne Assador og Assaghsal i Tessalit gennemførte Kooperativet i Amataltal (CA) en rejse i februar og marts 2007 med henblik på at diskutere med de nævnte foreninger og skabe et lille Syd-Syd-samarbejde.

Delegationen fra Amataltal bestod af Ghabdouane Mohamed (*generalsekretær for kooperativet*), Ama Mohamed (*ansat som bogholder*), Rousmane Karia (*gartner fra In-Jighrane*), fru Zeinabou Mohamed (*gartner fra Tabhaot ved In-Jighrane*), Effaret Ouraha (*gartner fra Amataltal*) og Amoumoune Malik (*chauffør*).

Landskabet mellem Gao og Tessalit er pragtfuldt på trods af vejens ufremkommelighed. Efter et kort ophold i Adialhoc 90 km før Tessalit for at drikke en kop te og hilse på Assadors formand, der deltog i et seminar i denne landsby, fortsatte vi til Tessalit.

Her startede besøgene om morgenen den 27. februar med kvindeorganisationen Assaghsal, dannet i 1993. Assaghsal har 44 medlemmer, hvoraf 17 arbejder med gartneri, og resten beskæftiger sig med kunsthåndværk såsom vævning, læderarbejde og farvning samt med småhandel.

To kvinder fra Assaghsal ved væven
(foto: Ama Mohamed)

Deres eneste afsætning er til turisterne og sjældne bestillinger fra Bamako, Gao eller Kidal. Dog har Assaghsal lige som Assador en partner i nord, foreningen Autre Terre¹. Siden 1999 har kvinderne fra Assaghsal draget fordel af mikrolån, som giver hver mulighed for at låne 150.000 CFA², der skal betales tilbage fra fjerde måned med 5 pct. i rente. For hvert lån, der bliver indfriet, får 30 andre kvinder mulighed for den samme proces; med disse lån bliver kvindernes kapacitet styrket. Denne praksis ligner meget den i Amatal.

For at få genopbygget dyrebestanden bliver tre mælkeydende geder fordelt pr. familie, så børnene kan få mælk, og haverne kan få gødning.

Iflg. kvinderne fra Assaghsal er et lignende forsøg før blevet afprøvet med 30 geder; men det gik i sig selv. Under vejledning af en specialist fra Zankaï Aljana³ eksperimenterer kvinderne nu med spirulina (*nærende alger med 70 pct. protein*). De problemer, som medlemmerne fra Assaghsal især har peget på, handler om manglen på afsætningsmuligheder og manglen på økonomisk støtte. Mikrokreditkassen stiler efter at blive til en landsbysparekasse, som ville kunne omfatte langt flere personer.

Efter udvekslingsmødet med Assaghsal blev delegationen ført af Alious (*Assadors generalsekretær, som var fulgt med fra Gao*) og Mouneissa Doubia, den kvindelige præsident for Assaghsal, hen til de virkeliggjorte projekter. Vi så et havebrugsområde på 1 hektar, der blev dyrket af 17 meget engagerede kvinder fra Assaghsal, som længe og indgående forklarede deres organisering.

¹ Autre Terre er en relativ ny betegnelse for den del af Terres arbejde, der foregår uden for Europa.

² ca. 1.700 kr.

³ fra Tacharane, jf. oplysninger senere i artiklen.

(fortsættes side 12)

Amataltal - Tessalit tur/retur

(fortsat fra side 11)

Vi besøgte ligeledes havebrug, hvor mænd fra Assador arbejdede. Nogle små dæmninger var bygget ved Tessalits flodseng, og vi så Tessalits gipsfabrik, der ligger i ruiner.

Om eftermiddagen den 27. lod Alious os besøge Assador og byens oplagringsdepot. Dette depot anvendes til flere ting, både til lagerplads for reservedele til motorpumperne til vanding af havebrugene, til korn og til flaskegas etc.

Opmagasineren er med til at regulere markedspriserne og beskytter derved beboerne mod handelsspekulanter. Lageret er finansieret af Autre Terre og rummer en overflod af alskens proviant: ris, hirse, mælk, olie, salt og hvede. Generelt fik man indtryk af, at havebrugene var forsynet med motorpumper til brøndene, og brønddybden overskrider ikke 5 m. - i modsætning til Kooperativet i Amataltal's havebrønde, der har en dybde på 30 til 54 m, alt efter beliggenheden.

Havebrug i Tessalit
(foto: Ama Mohamed)

Fra Tessalit rejste vi sammen med Alious til Tacharane 20 km fra Gao ad vejen til Niamey, hvor Alious skulle vise os Zankaï Aljana's havebrug, som har de samme særegenheder som havebrugene i Tessalit, idet de udnytter samme teknikker og har samme partnerskab, nemlig

Autre Terre. I denne sammenhæng besøgte Kooperativet i Amataltal også gården, hvor man producerer spirulina, og udførlige forklaringer blev givet om produktionsmåden og fordelene ved anvendelsen af denne alge.

Her følger nogle tilføjelser til rapporten fra rejsen til Tessalit og Tacharane:

Kooperativet i Amataltal (CA) redegjorde for alle de projekter, der er blevet virkeliggjort i Amataltal-zonen siden 1995 og støttet af GtU, idet CA udfører arbejdet og sørger for indkøb af det budgetterede udstyr. Folk fra Assador-foreningen og kvinderne i Assaghsal var begejstrede over alt, hvad CA forklarede for dem.

Der er mange detaljer i alt det, der blev sagt, det vender vi tilbage til. Men det, der er vigtigt at huske, er følgende:

- 1) Målene for CA og for de to partnere i Mali er de samme.
- 2) Måden at opfatte udvikling på er den samme.
- 3) Omgivelserne favoriserer Tessalit meget i sammenligning med Amataltal-zonen.⁴

Havebrug i Tessalit med mur omkring og med bassin og vandkande
(foto: Ama Mohamed)

⁴ Hermed menes primært, at Tessalit har sin flodseng, som bevirker, at der er kort afstand til vand hele året.

4) Naturen i de to områder er ikke den samme. Man kan sammenligne Tessalit med Timia i det nordlige Niger. Begge er oaser. Begge er klemte inde mellem to majestætiske bjergkæder, og begge landsbyer med omegn er beboet af tuareger.

5) Tadrast- eller Tadressområdet, hvor Amataltal-zonen ligger, er meget handicappet ved den sjældne forekomst af vandressourcer på grund af grundvandsspejlet, der ligger på 10 m's dybde i Marandet og 56 m i Amataltal. I Tessalit ligger dybden på vandspejlet fra 1 - 3 m. Hvordan ville det så være muligt at drive projekter her?

I Tacharane, hvor Zankaî Aljana⁵ ligger, benytter folk flodvandet, og når floden trækker sig tilbage, tager de vand fra grundvandet, som kun ligger i 2 m's dybde. De folk er forkælede fra naturens side.

Hvis CA havde kunnet drage fordel af et så favorabelt miljø, kunne det have udrettet underværker.

Alligevel er CA's produktion af grøntsager - på trods af de enorme vanskeligheder, der er med vandingssystemet - i høj grad tilfredsstillende.

Vi forestiller os, at vi måske en gang kunne få besøg af folk fra Tessalit eller Tacharane, som kunne hjælpe os med at gøre vores vandingssystem mere effektivt, f. eks. gennem dråbevanding.

(fortsættes side 14)

⁵ Zankaî Aljana er en forening, hvis navn er på sonraysproget og betyder "Børnenes Paradis". Foreningens aktiviteter i Tacharane er beskrevet på side 13 i Projekt & Kultur nr. 89, december 2006.

Amataltal - Tessalit tur/retur

(fortsat fra side 13)

Udvekslinger:

Disse har været meget nyttige for Syd-Syd-partnerne; vi betragter vores venner og brødre i Mali som partnere. Vi har lært meget sammen med dem, lige som de har lært af det, som har fungeret hos os. Her har vi f. eks. set: kunsthåndværk, mikrolån, haveindhegning med mure af lersten i stedet for det kostbare trådnæt, som vi har købt.

Og vi har set kompostgrøfter og deres system med motorpumper, trisse- og taljeværk, tørring af produkter som f. eks. tomater, konservering af løg etc.

Endvidere vandoverrisling af enhver art. Spirulina-algen og dens rigdom på vitaminer. Vi har set, hvordan vores venner i Mali forener kvægdrift med havebrug, og hvordan de er blevet selvforsynende med bestemte produkter. De har også deltaget i flere salgsmesser såvel i Mali som udenfor.

Repræsentanter for Amataltal og Tessalit samlet med Adrar-bjerger i baggrunden
(foto: Assador)

Antallet:

Antallet af medlemmer af de to foreninger i Tessalit, Assaghsal og Assador, er meget mindre end i CA, som dækker Amataltal-zonen.

De har draget fordel af en mangesidig hjælp. Vi ønsker dette for CA eller CA/Taghilt for at kunne fortsætte de tiltag, der er begyndt i de forskellige faser, måske med andre partnere, specielt Emmaus International.

Landskabet:

Landskabet i Mali ligner meget landskabet i det sydlige Niger (*ved flodbredden*) og i det nordlige (*bjerger, sletter, plateauer, bakker*). De zoner vi kørte igennem efter grænsen var simpelt hen vidunderlige, det samme var befolkningen.

Fra den nigeriske grænse ved Labézanga til Tessalit så vi kun det som vi kender så godt: huse af ler, tuaregiske telte i læder eller flettede måtter, store kvæghjorde ved flodbredden, flokke af kameler og får mod nord på vejen til Tessalit, sletter og flade strækninger, som strækker sig så langt øjet rækker og et barsk og brændende klima.

Vi drog vestom i forhold til Kidal og Boughessa, berømte lokaliteter i den tuaregiske oprørshistorie.

Vi måtte konstatere, at tuaregerne i Mali er meget mere emanciperede og frie i deres regioner end vi i Niger. Det er tankevækkende og værd at diskutere.

Bitre konstateringer:

Det er trist, at gipsfabrikken i Tessalit ligger i ruiner. En stor skam, at en skat af så stor nytteværdi er endt på den måde.

Tilfredshed:

Til trods for dette var alle deltagerne i delegationen enige om, at det havde været en fantastisk rejse, der burde gøres om, så snart lejlighed byder sig.

Ruinerne af gipsfabrikken
(foto: Ghabdouane Mohamed)

afsender:

Genvej til Udvikling
Skovvej 24
9510 Arden

Returneres ved varig
adresseændring

